

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ค.๑๓/๒๕๕๕

วันที่ ๑๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

เรื่อง รองศาสตราจารย์ ดร.อดิศร์ อิศรางกูร ณ อยุธยา กับคณะ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ เพื่อใช้อำนาจตามกฎหมายยับยั้งหรือยุติโครงการ รับจำนำข้าวของรัฐบาลอันเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๔ (๑)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า รองศาสตราจารย์ ดร.อดิศร์ อิศรางกูร ณ อยุธยา กับคณะ (ผู้ร้อง) ซึ่งประกอบด้วยคณาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา รวมทั้งสิ้น ๑๔๖ คน ได้ติดตามการดำเนินงานทางเศรษฐกิจของรัฐบาลชุดปัจจุบันเห็นว่า โครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาล จากเกษตรกร หรือผู้ที่มีสิทธิซึ่งรัฐบาลได้ดำเนินการมาแล้ว ๒ รอบ และจะเริ่มรอบใหม่ในเดือน ตุลาคมศกนี้ ได้ใช้เงินไปแล้วจำนวนหลายแสนล้านบาทและมีต้นทุนอีกมากมาย เช่น ต้นทุนจากการ เข้าที่เก็บรักษาข้าว ต้นทุนจากการเสื่อมค่าของข้าวที่เก็บไว้นาน ต้นทุนจากการขาดทุนของข้าวที่รัฐบาล ประมูลขายให้แก่เอกชน รวมทั้งการทุจริตจากการดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ เช่น การสวมสิทธิ์ การปลอมปนข้าวคุณภาพต่ำ รวมทั้งการเคลื่อนย้ายและระบายข้าวที่ไม่ชอบ เป็นต้น โดยปกติหลักของ การจำนำ คือ การให้ราคาจำนำที่ต่ำกว่าราคาตลาดในระดับที่เหมาะสม เพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกร มาไถ่ถอนเพื่อนำไปขายในตลาดเมื่อข้าวราคาสูงขึ้น แต่โครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาลจงใจตั้งราคา รับจำนำให้สูงกว่าราคาตลาดอย่างชัดเจน โดยมีได้มีเจตจำนงให้เกษตรกรไถ่ถอนคืนแต่อย่างใด การกระทำของรัฐบาลจึงมิใช่การรับจำนำแต่กลายเป็นพ่อค้าข้าวรายใหญ่ที่สุดรายเดียวของประเทศ อันเป็นการผูกขาดตัดตอน ทำลายระบบการค้าของไทย และส่งผลต่อระบบการผลิตข้าวที่บิดเบือน

- ๒ -

กลไกการตลาด ซึ่งประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับไม่คุ้มกับทรัพยากรส่วนรวมของชาติที่เสียไป การกระทำของรัฐบาลในโครงการดังกล่าวจึงเป็นการกระทำที่ขัดต่อแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๔ (๑) อย่างชัดเจน

ผู้ร้องกับคณะไม่สามารถใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว จึงขอยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ เพื่อขอให้ใช้อำนาจตามกฎหมายยับยั้งหรือยุติโครงการรับจำนำข้าว ของรัฐบาลอันเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๔ (๑)

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยหลักเกณฑ์ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่ ไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา และการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิ หรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสอง กำหนดว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่ ไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๔๕ (๑) และมาตรา ๒๕๓ วรรคหนึ่ง (๒) ของรัฐธรรมนูญ”

กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้ที่จะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ได้ นั้น ต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนี้

(๑) ต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้อันสืบเนื่องมาจาก บทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(๒) บุคคลนั้นต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และ

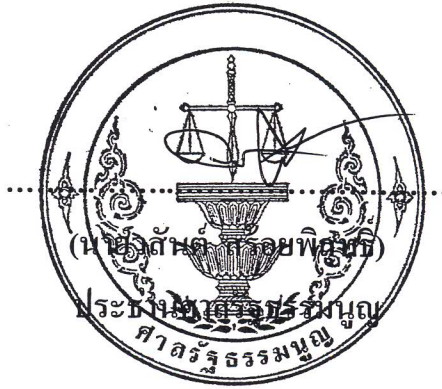
(๓) ต้องเป็นกรณีที่บุคคลนั้นไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว

- ๓ -

พิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญจะมีอำนาจรับคำร้องใดไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือไม่ ต้องมีบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้ แต่กรณีตามคำร้องนี้เป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญยับยั้งหรือยุติโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาล ซึ่งไม่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย ประกอบกับผู้ร้องยังมีใช่เป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันสืบเนื่องมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และมีใช่เป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ คำร้องนี้จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

- ๔ -

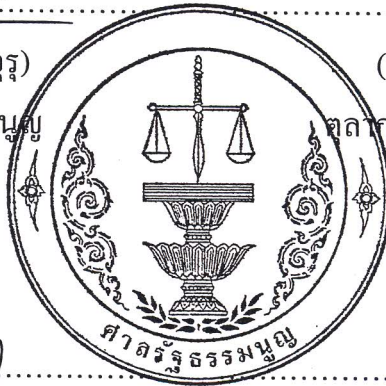
(คำสั่งที่ ๕๖/๒๕๕๕)

(นายจรูญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจรูญ อินทจาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเจติมพิล เอ็กอรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายซัช ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนุรักษ์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ